

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องลักษณะโครงสร้างและเศรษฐกิจของครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน เขตจังหวัดนนทบุรี ในครั้งนี้ สามารถวิเคราะห์ออกได้เป็นลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ส่วนที่ 2 ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว

ส่วนที่ 3 สภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว

ส่วนที่ 4 ความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของญาติผู้ป่วยจิตเวช เขตจังหวัด
นนทบุรี จำแนกตามลักษณะต่าง ๆ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	222	63.4
ชาย	128	36.6
รวม	350	100.0
2. อายุ		
≤ 20 ปี	8	2.3
21 - 39 ปี	106	30.3
40 - 59 ปี	140	40.0
≥ 60 ปี	96	27.4
รวม	350	100.0

คู่มือวิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของญาติผู้ป่วยจิตเวช เขตจังหวัด
นนทบุรี จำแนกตามลักษณะต่าง ๆ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
3. ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย		
มารดา	82	23.5
คู่สมรส	60	17.1
บุตร	46	13.1
น้อง	44	12.6
พี่	40	11.4
บิดา	39	11.1
ญาติ	37	10.6
อื่น ๆ	2	0.6
รวม	350	100.0
4. อาชีพหลัก		
รับจ้าง	111	31.7
ไม่ได้ทำงาน	99	28.3
เกษตรกรรวม	44	12.6
ค้าขาย	31	8.9
อื่น ๆ	31	8.9
รับราชการ	24	6.8
รัฐวิสาหกิจ	10	2.8
รวม	350	100.0

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของญาติผู้ปววจิตเวช เขตจังหวัด
นนทบุรี จำแนกตามลักษณะต่าง ๆ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพรอง		
ไม่ได้ทำงานอะไร	325	92.8
รับจ้าง	9	2.6
ธุรกิจส่วนตัว	9	2.6
อื่น ๆ	4	1.1
ค้าขาย	3	0.9
รวม	350	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ญาติผู้ปววจิตเวช เขตจังหวัดนนทบุรีที่นำมาศึกษา
ในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.4 ที่เหลืออีกร้อยละ 36.6 เป็นเพศชาย
ในด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 40-59 ปี ร้อยละ 40.0
รองลงมา คือ ช่วงอายุ 21-39 ปี และ ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.3
และ 27.4 ตามลำดับ

ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปว พบว่า ส่วนใหญ่เป็นมารดาของผู้ปว คือ
ร้อยละ 23.5 รองลงมาคือ คู่สมรส และบุตรของผู้ปว คิดเป็นร้อยละ 17.1 และ
13.1 ตามลำดับ

อาชีพหลัก พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คือ ร้อยละ 31.7 รองลงมา
ไม่ได้ทำงานอะไร คิดเป็นร้อยละ 28.3 ส่วนอาชีพเกษตรกรกรรม มีเพียงร้อยละ 12.6
สำหรับอาชีพรองนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 92.8 ไม่ได้ทำงานอะไร
ที่เป็นอาชีพรอง

ส่วนที่ 2

ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะโครงสร้างของครอบครัวในประชากรที่ศึกษา
จำแนกตามลักษณะต่าง ๆ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 - 4 คน	142	40.5
5 - 8 คน	177	50.6
> 8 คน	31	8.9
รวม	350	100.0
Mean = 5.24	S.D. = 2.22	
Maximun = 14	Minimum = 2	
2. ลักษณะของครอบครัว		
ครอบครัวชาย	186	53.1
ครอบครัวเดี่ยว	164	46.9
รวม	350	100.0
3. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว		
ห่วงใยรักใคร่กันดี	273	78.0
ต่างคนต่างอยู่	60	17.1
ทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อย ๆ	17	4.9
รวม	350	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละโครงสร้าของครอบครัวในประชากร
ที่ศึกษาจำแนกตามลักษณะต่าง ๆ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
4. ผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วย		
มารดา	125	35.7
คุณสมรส	67	19.1
บิดา	39	11.1
บุตร	37	10.6
พี่	36	10.3
น้อง	24	6.9
ญาติ	21	6.0
อื่น ๆ	1	0.3
รวม	350	100.0
5. จำนวนสมาชิกที่ร่วมรับผิดชอบดูแลผู้ป่วย		
ไม่มีผู้ร่วมรับผิดชอบ	175	50.0
1 - 2 คน	159	45.4
3 - 4 คน	12	3.4
> 4 คน	4	1.2
รวม	350	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ประมาณครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 50.6 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 5-8 คน รองลงมา มีขนาด 1-4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 มีส่วนน้อยร้อยละ 8.9 ที่ครอบครัวมีสมาชิกตั้งแต่ 9 คนขึ้นไป คิดเฉลี่ยแล้วมีสมาชิก 5 คนต่อครอบครัว

นอกจากนี้ ยังพบว่า ส่วนใหญ่แล้วมีลักษณะเป็นครอบครัวขยายร้อยละ 53.1 ที่เหลืออีกร้อยละ 46.9 มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว

ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 78.0 มีความรักใคร่กันดีภายในครอบครัว

ผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านนั้น ส่วนใหญ่แล้วเป็นมารดาของผู้ป่วยถึงร้อยละ 35.7 รองลงมาคือ คู่สมรส และบิดาของผู้ป่วย คิดเป็นร้อยละ 19.1 และ 11.1 ตามลำดับ

และยังพบว่า มีถึงครึ่งหนึ่งของประชากรที่ศึกษา (ร้อยละ 50.0) ที่ไม่มีผู้ร่วมรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยเลย รองลงมา มีผู้ร่วมรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วย 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3

สภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลการกำหนดเกณฑ์ให้ค่าคะแนน สภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
ของประชากรที่ศึกษา จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
1. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี			
> 120,000.- บาท	132	37.7	3
60,000 - 120,000.- บาท	111	31.7	2
< 60,000.- บาท	107	30.6	1
รวม	350	100.0	
Median = 96,000		S.D. = 442,132.58	
Maximum = 5,521,000		Minimum = 9,600	
2. สัดส่วนรายจ่ายของผู้ป่วยในครัวเรือน			
< ร้อยละ 25	275	78.6	3
ร้อยละ 25 - 30	15	4.3	2
> ร้อยละ 30	60	17.1	1
รวม	350	100.0	

ตารางที่ 3 (ต่อ) แสดงข้อมูลการกำหนดเกณฑ์ให้ค่าคะแนน สภาวะทางเศรษฐกิจของ
ครอบครัวของประชากรที่ศึกษา จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
3. ความพอเพียงของการใช้จ่ายในครอบครัว			
พอใช้และเหลือเก็บ	85	24.3	3
พอใช้ ไม่เหลือเก็บ	147	42.0	2
ไม่พอใช้	118	33.7	1
รวม	350	100.0	
4. ลักษณะของที่อยู่อาศัย			
ก่อสร้างด้วยวัสดุที่ถาวร ปลูกบนที่ดิน			
ของตัวเอง	199	56.9	3
ก่อสร้างด้วยวัสดุที่ถาวร แต่เช่าผู้อื่น			
อยู่หรือเช่าที่ดิน	137	39.1	2
ก่อสร้างด้วยวัสดุที่ไม่ถาวร	14	4.0	1
รวม	350	100.0	
5. จำนวนผู้ให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยด้านค่าใช้จ่าย			
1 คน	246	70.3	1
2 - 3 คน	91	26.0	2
> 3 คน	13	3.7	3
รวม	350	100.0	

จากตารางที่ 3 พบว่า ส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อปีมากกว่า 120,000.- บาท ร้อยละ 37.7 แต่เมื่อคิดเฉลี่ยแล้ว ครอบครัวของประชากรที่ศึกษา มีรายได้เฉลี่ย คิดเป็น 96,000.- บาทต่อปี

สัดส่วนรายจ่ายของผู้ป่วยในครัวเรือน ส่วนใหญ่แล้วพบว่า น้อยกว่าร้อยละ 25 คิดเป็นร้อยละ 78.6 รองลงมา มีสัดส่วนรายจ่ายของผู้ป่วยในครัวเรือนมากกว่า ร้อยละ 30 คิดเป็นร้อยละ 17.1 มีเพียงร้อยละ 4.3 ที่มีสัดส่วนรายจ่ายอยู่ระหว่าง ร้อยละ 25-30

ด้านความพอเพียงของการใช้จ่ายในครอบครัว พบว่าร้อยละ 42.0 พอใช้ ไม่เหลือเก็บ รองลงมา คือ ไม่พอใช้ ร้อยละ 33.7 มีร้อยละ 24.3 ที่พอใช้และ เหลือเก็บ

ลักษณะของที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่แล้ว ร้อยละ 56.9 ก่อสร้างด้วยวัสดุที่ถาวร ปลูกบนที่ดินของตัวเอง รองลงมา ร้อยละ 39.1 ก่อสร้างด้วยวัสดุที่ถาวร แต่เช่าผู้อื่นอยู่ หรือเช่าที่ดิน มีส่วนน้อย ร้อยละ 4.0 มีลักษณะของที่อยู่อาศัยที่ก่อสร้างด้วยวัสดุที่ไม่ถาวร

จำนวนผู้ให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยด้านค่าใช้จ่าย พบว่า ส่วนใหญ่แล้วถึงร้อยละ 70.3 ที่ในครอบครัวมีผู้ให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยด้านค่าใช้จ่ายเพียงคนเดียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละสภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จำแนกตาม
ผลรวมของค่าคะแนนที่ได้

ผลรวมของค่าคะแนนที่ได้	จำนวน	ร้อยละ	สภาวะทางเศรษฐกิจ
< 7 คะแนน	4	1.1	ต่ำ
7 - 12 คะแนน	298	85.2	ปานกลาง
> 12 คะแนน	48	13.7	สูง
รวม	350	100.0	

จากตารางที่ 4 พบว่า ส่วนใหญ่แล้ว ผลรวมของค่าคะแนนที่ได้ อยู่ระหว่าง 7-12 คะแนน ถึงร้อยละ 85.2 ซึ่งสรุปได้ว่า ครอบครัวส่วนใหญ่มีสภาวะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ครอบครัวมีสภาวะทางเศรษฐกิจสูง (ผลรวมของค่าคะแนนมากกว่า 12 คะแนน) ร้อยละ 13.7 มีเพียงส่วนน้อยเพียงร้อยละ 1.1 ที่มีสภาวะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ (ผลรวมค่าของคะแนนน้อยกว่า 7 คะแนน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 4

ความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อมูลต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
ด้านการเตรียมครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน			
1. การมาเยี่ยมผู้ป่วยและผู้ป่วยอยู่โรงพยาบาล			
≤ 2 สัปดาห์ / ครั้ง	236	67.4	2
2 สัปดาห์ - 1 เดือน	69	19.7	1
> 1 เดือน / ครั้ง	28	8.0	1
ไม่ได้มาเยี่ยมเลย	17	4.9	1
รวม	350	100.0	
2. การได้รับคำแนะนำด้านการดูแลผู้ป่วย			
ไม่เคย	200	57.1	1
เคย	150	42.9	2
รวม	350	100.0	
3. ผู้ป่วยสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลในครอบครัว			
ได้	332	94.9	2
ไม่ได้	18	5.1	1
รวม	350	100.0	

**ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมความพร้อมของครอบครัว
ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกเป็นรายชื่อ**

ข้อมูลต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
4. ครอบครัวพร้อมรับภาระในด้านเศรษฐกิจ			
พร้อม	299	85.4	2
ไม่พร้อม	51	14.6	1
รวม	350	100.0	
5. คนในครอบครัวมีเวลาพอที่จะดูแลผู้ป่วยที่บ้าน			
มี	221	63.1	2
ไม่มี	129	36.9	1
รวม	350	100.0	
6. ความเต็มใจที่จะดูแลผู้ป่วยที่บ้าน			
เต็มใจ	334	95.4	2
ไม่เต็มใจ	16	4.6	1
รวม	350	100.0	
7. ผู้ป่วยเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญหรือมีประโยชน์ต่อครอบครัว			
มี	312	89.1	2
ไม่มี	38	10.9	1
รวม	350	100.0	

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมความพร้อมของครอบครัว
ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อมูลต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
8. ญาติทราบว่าผู้ป่วยเป็นโรคเรื้อรังที่ต้องใช้เวลาในการรักษานานต่อเนื่องกัน			
ทราบ	264	75.4	2
ไม่ทราบ	86	24.6	1
รวม	350	100.0	
9. ครอบครัวเคยได้รับจดหมายจากโรงพยาบาลแจ้งให้มารับผู้ป่วยกลับบ้าน			
ไม่เคย	283	80.9	2
เคย	67	19.1	1
รวม	350	100.0	
10. ญาติมารับผู้ป่วยกลับเมื่อแพทย์อนุญาตให้ผู้ป่วยกลับบ้านได้			
มีญาติมารับทุกครั้ง	298	85.1	2
มีญาติมารับเป็นบางครั้ง	44	12.6	1
ไม่เคยมีญาติมารับ	8	2.3	1
รวม	350	100.0	
11. ความเครียดของครอบครัวเมื่อผู้ป่วยกลับมาอยู่บ้าน			
ไม่เกิดความเครียด	255	72.9	2
เกิดความเครียด	95	27.1	1
รวม	350	100.0	

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมความพร้อมของครอบครัว
ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อมูลต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
ด้านการดูแลผู้ป่วยขณะอยู่บ้าน			
12. ผู้ดูแลให้ผู้ป่วยรับประทานอาหารขณะอยู่บ้าน			
12.1 ผู้ป่วยหิบบาเอง	228	65.1	
โดย ผู้ดูแลไม่ได้ตรวจสอบ	127	55.7	1
ผู้ดูแลตรวจสอบว่าถูกต้อง	65	28.5	2
ตรวจสอบเป็นบางครั้ง	36	15.8	1
รวม	228	100.0	
12.2 ผู้ดูแลหิบบาให้	89	25.5	
ตรงตามแพทย์สั่ง	76	85.4	2
ปรับรสชาติอาหารของผู้ป่วย	10	11.2	1
อื่น ๆ	3	3.4	1
รวม	89	100.0	
12.3 ผู้ป่วยไม่ยอมรับประทาน	33	9.4	
โดยที่ผู้ดูแล ตามใจผู้ป่วย	23	69.7	1
บังคับให้รับประทาน	4	12.1	1
พยายามพูดคุย ๆ	3	9.1	2
พยายามแพทย์	3	9.1	2
รวม	33	100.0	
รวมทั้งสิ้น	350	100.0	

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมความพร้อมของครอบครัว
ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อมูลต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
13. การขาดยาหรือมารับยาไม่ต่อเนื่องของผู้ป่วย			
13.1 เคย	190	54.3	1
เพราะ คิดว่าหายแล้ว	76	40.0	
ญาติไม่มีเวลา	55	28.9	
อื่น ๆ	21	11.1	
รับประทานแล้วไม่สบายตัว	19	10.0	
ไม่มีเงิน	14	7.4	
ผู้ป่วยย้ายที่อยู่	5	2.6	
รวม	190	100.0	
13.2 ไม่เคย	160	45.7	2
รวมทั้งสิ้น	350	100.0	
14. การสังเกตอาการผิดปกติขณะผู้ป่วยรับประทานยาที่บ้าน			
14.1 ไม่มีอาการผิดปกติ	216	61.7	2
14.2 มีอาการผิดปกติ	134	38.3	

ตารางที่ 6 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมความพร้อมของครอบครัว
ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อมูลต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
โดยที่ญาติ			
ไม่ได้ทำอะไรเพราะผู้ป่วยจะอยู่บ้านได้	75	56.0	1
พามาพบแพทย์	42	31.4	2
ดูแลใกล้ชิด	9	6.7	1
ให้รับประทานยาเพิ่ม	6	4.5	1
กักขังหรือกักบริเวณ	1	0.7	1
อื่น ๆ	1	0.7	1
รวม	134	100.0	
รวมทั้งสิ้น	350	100.0	
15. การดูแลให้ผู้ป่วยงดยาเสพติดหรือยากระตุ้นประสาทอื่น ๆ			
15.1 งดยา	277	79.1	2
15.2 ไม่งดยา	73	20.9	1
รวม	350	100.0	

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมความพร้อมของครอบครัว
ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อมูลต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
16. การดูแลให้ผู้ป่วยปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ			
16.1 ไม่ได้ดูแล	296	84.6	
เนื่องจาก ผู้ป่วยทำได้เอง ญาติไม่ได้ตรวจ			
สอบถามเรียบร้อย	190	64.2	1
ผู้ป่วยทำได้เอง ญาติตรวจสอบ			
ความเรียบร้อย	61	20.6	2
ผู้ป่วยทำตามความพอใจของตน	45	15.2	1
รวม	296	100.0	
16.2 ดูแล	54	15.4	2
รวมทั้งสิ้น	350	100.0	
17. การมอบหมายให้ผู้ป่วยช่วยทำงานต่าง ๆ ภายในบ้าน			
17.1 ได้มอบหมาย	198	56.6	2
17.2 ไม่ได้มอบหมาย	152	43.4	
เพราะ ผู้ป่วยไม่ยอมทำ	66	43.4	1
ผู้ป่วยไม่สามารถทำได้	34	22.4	1
ผู้ป่วยทำเองได้โดยไม่ต้องบอก	27	17.8	2
ต้องการให้ผู้ช่วยนำก่อน	13	8.5	1
ผู้ป่วยไปทำงานนอกบ้าน	12	7.9	2
รวม	152	100.0	
รวมทั้งสิ้น	350	100.0	

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมความพร้อมของครอบครัว
ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อมูลต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
18. การส่งเสริมให้ผู้ป่วยทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในบ้าน			
18.1 ได้ทำ	279	79.9	2
18.2 ไม่ได้ทำ	71	20.1	1
รวม	350	100.0	
19. การเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้เข้าสังคมเช่นเดียวกับคนปกติทั่วไป			
19.1 ได้ทำ	269	76.9	2
19.2 ไม่ได้ทำ	81	23.1	1
รวม	350	100.0	
20. การระบายความทุกข์ใจของผู้ป่วยให้ญาติฟัง			
20.1 ไม่เคยระบายให้ฟัง	234	66.9	1
20.2 เคยระบายให้ฟัง	116	33.1	
โดยที่ ญาติรับฟังและแนะนำให้ผู้ป่วยสบายใจ	85	73.3	2
ญาติรับฟังเฉย ๆ	27	23.3	1
ไม่ได้สนใจเพราะมักเป็นเรื่องไร้สาระ	4	3.4	1
รวม	116	100.0	
รวมทั้งสิ้น	350	100.0	

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมความพร้อมของครอบครัว
ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อมูลต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
21. การแสดงความคิดเห็นของผู้ป่วยต่อเหตุการณ์ในครอบครัว			
21.1 ไม่เคยแสดงความคิดเห็น	222	63.4	1
21.2 เคยแสดงความคิดเห็น	128	36.6	
โดยที่ญาติ รับฟัง	110	86.0	2
ความคิดเห็นของผู้ป่วยเป็น			
เรื่องไร้สาระ	9	7.0	1
รับฟังเป็นบางครั้ง	9	7.0	1
รวม	128	100.0	
รวมทั้งสิ้น	350	100.0	
22. ความรู้สึกของญาติที่มีต่อผู้ป่วย			
22.1 สงสาร	157	44.9	2
22.2 เฉลย ๆ	66	18.8	1
22.3 กังวล ห่วงใย	61	17.4	2
22.4 เชื่อ ว่าคาถา	37	10.6	1
22.5 เป็นภาระ	23	6.6	1
22.6 หวาดกลัว	6	1.7	1
รวม	350	100.0	

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลการเตรียมความพร้อมของครอบครัว
ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อมูลต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าคะแนนที่ได้
23. การแสดงท่าทางหรือคำพูดที่ดู รังเกียจ หรือหวาดกลัวผู้ป่วยของสมาชิก ในครอบครัว			
23.1 ไม่มี	286	81.7	2
23.1 มี	64	18.3	1
รวม	350	100.0	
24. การทะเลาะกันในครอบครัวอันเนื่องมาจากพฤติกรรมของผู้ป่วย			
24.1 ไม่เคย	283	80.9	2
24.2 เคย	67	19.1	1
รวม	350	100.0	

จากตารางที่ 5 ด้านการเตรียมครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน พบว่า
ส่วนใหญ่ญาติมาเยี่ยมผู้ป่วยไม่เกิน 2 สัปดาห์ต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 67.4 แต่ส่วนใหญ่
แล้ว ไม่เคยได้รับคำแนะนำด้านการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านจากเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล
ถึงร้อยละ 57.1

ในความคิดของญาติ คิดว่า ผู้ป่วยสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลในครอบครัวได้ถึง
ร้อยละ 94.9 และพร้อมที่จะรับภาระทางด้านเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 85.4
นอกจากนั้น ยังคิดว่าคนในครอบครัวมีเวลาพอที่จะดูแลผู้ป่วยที่บ้านได้ ถึงร้อยละ 63.1
เต็มใจที่จะดูแลผู้ป่วยที่บ้านมากถึงร้อยละ 95.4 ครอบครัวยังมีความคิดว่า ผู้ป่วยยังเป็น
บุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญหรือมีประโยชน์ต่อครอบครัว ร้อยละ 89.1 และทราบว่าผู้ป่วยเป็น
โรคเรื้อรังที่ต้องการการรักษาต่อเนื่องกัน ร้อยละ 75.4

ส่วนใหญ่แล้ว ครอบครัวไม่เคยได้รับจดหมายติดต่อกับโรงเรียนแจ้งให้มารับผู้พลัดถิ่น ร้อยละ 80.9 และเมื่อแพทย์อนุญาตให้มารับผู้พลัดถิ่นได้แล้วมีมากถึงร้อยละ 85.1 ที่มีญาติมารับกลับบ้านทุกครั้ง นอกจากนั้นยังพบว่า เมื่อผู้พลัดถิ่นไปอยู่บ้านแล้ว ส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.9 ไม่ทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความเครียดหรือเดือดร้อนมากขึ้นกว่าเดิม

ในด้านการดูแลผู้พลัดถิ่นอยู่ที่บ้าน ด้านการดูแลให้ผู้พลัดถิ่นรับประทานอาหาร พบว่าส่วนใหญ่แล้วผู้พลัดถิ่นหิวเอง (ร้อยละ 65.1) โดยที่ญาติไม่ได้ตรวจสอบซ้ำว่าถูกต้องตรงตามแพทย์สั่ง (ร้อยละ 55.7) รองลงมาคือ ญาติหิวพาให้ (ร้อยละ 25.5) และให้ตรงตามแพทย์สั่ง ร้อยละ 85.4 และยังพบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 54.3 ที่ผู้พลัดถิ่นขาดอาหารมารับประทานไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากคิดว่าหายแล้วถึงร้อยละ 40.0

ด้านการสังเกตอาการผิดปกติขณะผู้พลัดถิ่นรับประทานอาหารที่บ้าน พบว่า ส่วนใหญ่แล้วไม่มีอาการผิดปกติ ร้อยละ 61.7 ส่วนที่สังเกตว่ามีอาการผิดปกติ ส่วนใหญ่แล้วมักไม่ทำอะไร เพราะผู้พลัดถิ่นจะอยู่บ้านได้ ร้อยละ 56.0

การดูแลให้ผู้พลัดถิ่นเสนาะดีหรืออากาศเย็นสบายอื่น ๆ พบว่า ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 79.1 ได้ดูแลให้ผู้พลัดถิ่นเสนาะดี นอกจากนั้นยังพบว่า การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้พลัดถิ่น ส่วนใหญ่แล้ว ญาติไม่ได้ดูแล (ร้อยละ 84.6) เนื่องจากผู้พลัดถิ่นทำได้เอง แต่ญาติก็ไม่ได้ตรวจสอบความเรียบร้อย (ร้อยละ 64.2)

ด้านการมอบหมายให้ผู้พลัดถิ่นช่วยทำงานต่าง ๆ ภายในบ้าน พบว่า ส่วนใหญ่ได้มอบหมายให้ผู้พลัดถิ่นช่วยทำงานด้วย ร้อยละ 56.6 ส่วนที่ไม่ได้มอบหมายนั้นเป็นเพราะว่าผู้พลัดถิ่นไม่ยอมทำ ร้อยละ 43.4 และยังได้มีการส่งเสริมให้ผู้พลัดถิ่นทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในบ้าน และเปิดโอกาสให้ผู้พลัดถิ่นได้เข้าสังคมเช่นเดียวกับคนปกติทั่วไปด้วย ร้อยละ 79.7 และร้อยละ 76.9 ตามลำดับ

การระบายความทุกข์ใจของผู้พลัดถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่ ผู้พลัดถิ่นไม่เคยมีเรื่องทุกข์ใจมาระบายให้ญาติฟัง ร้อยละ 66.9 แต่หากมีเรื่องทุกข์ใจ ญาติมักรับฟังและแนะนำให้ผู้พลัดถิ่นสบายใจถึงร้อยละ 73.3 ด้านการแสดงความคิดเห็นก็เช่นกัน พบว่า ส่วนใหญ่แล้วผู้พลัดถิ่นไม่เคยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว ร้อยละ 63.4 แต่หากผู้พลัดถิ่นแสดงความคิดเห็น ส่วนใหญ่แล้วญาติรับฟังดี ถึงร้อยละ 86.0

ความรู้สึกของญาติที่มีต่อผู้ป่วย พบว่า ส่วนใหญ่แล้วรู้สึกสงสาร ร้อยละ 44.9
รองลงมารู้สึกเฉย ๆ ร้อยละ 18.8 และรู้สึกกังวล ห่วงใย ร้อยละ 17.4

สำหรับในครอบครัวนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกในครอบครัวแสดงท่าทาง
หรือคำพูดที่ตลก รังเกียจ หรือหวาดกลัวผู้ป่วย ร้อยละ 81.7 และไม่เคสขเลาขกัน
ในครอบครัวอันเนื่องมาจากพฤติกรรมของผู้ป่วยร้อยละ 80.9

ศูนย์วิทยพัรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละระดับของความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามผลรวมของค่าคะแนน คิดเป็นร้อยละ

ผลรวมของค่าคะแนน คิดเป็นร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ระดับของความพร้อม
> ร้อยละ 80	263	75.1	มาก
ร้อยละ 60-80	87	24.9	ปานกลาง
< ร้อยละ 60	0	0.0	น้อย
รวม	350	100.0	

จากตารางที่ 6 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วถึงร้อยละ 75.1 ที่ครอบครัว
มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอยู่ในระดับมาก (ผลรวมของค่าคะแนนคิดเป็น
ร้อยละ มากกว่าร้อยละ 80) รองลงมามีความพร้อมระดับปานกลาง (ผลรวมของ
ค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ อยู่ระหว่างร้อยละ 60-80) มีเพียงร้อยละ 24.9
ส่วนความพร้อมระดับน้อย (ผลรวมของค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ น้อยกว่าร้อยละ 60)
ไม่มีเลย

ศูนย์เวชศาสตร์พยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของการรวบรวมความคิดเห็นของญาติที่ต้องการให้โรงพยาบาลให้ความช่วยเหลือ จำแนกตามข้อคิดเห็นต่าง ๆ

ความคิดเห็นของญาติ	จำนวน	ร้อยละ
อยากให้ รน. รักษาผู้ป่วยให้หายขาด	36	41.9
" ช่วยเหลือเรื่องค่ายา	32	37.2
" รน. ให้คำแนะนำผู้ป่วยเรื่องการปฏิบัติตัว	6	6.9
" จัดหาที่อยู่ให้ผู้ป่วย	4	4.6
" ส่งยาทางไปรษณีย์	2	2.3
" ช่วยหางานให้ผู้ป่วยทำ	2	2.3
" มีรถพยาบาลไปรับผู้ป่วยเวลามีอาการมาก	1	1.2
" มีแบบฟอร์มประเมินความเครียดของผู้ป่วย โดยญาติเป็นผู้ประเมิน	1	1.2
" เจ้าหน้าที่ไปเยี่ยมบ้าน	1	1.2
" ผู้ป่วยมาอยู่ รน. ในช่วงกลางวัน	1	1.2
รวม	86	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่า ข้อคิดเห็นส่วนใหญ่ อยากให้โรงพยาบาลรักษาผู้ป่วยให้หายขาด (ร้อยละ 41.9) และอยากให้ช่วยเหลือเรื่องค่ายา (ร้อยละ 37.2) ส่วนข้อคิดเห็นอื่น ๆ แม้จะมีจำนวนน้อย แต่ก็ เป็นข้อคิดเห็นที่น่าสนใจทั้งสิ้น

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าเช่าจำแนกตามลักษณะต่าง ๆ

ลักษณะของการรับเช่า	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ปวสมิบัตรสงเคราะห์	155	44.3
ญาติจ่ายค่าเช่าเอง	152	43.4
ญาติมีสิทธิเบิกค่าเช่าได้	43	12.3
รวม	350	100.0

จากตารางที่ 8 พบว่า ส่วนใหญ่แล้ว รัฐเป็นผู้รับภาระค่าเช่าของผู้ปวส โดยการออกบัตรสงเคราะห์ให้ ร้อยละ 44.3 ซึ่งหากรวมกับที่ญาติสามารถเบิกค่าเช่าคืนจากรัฐได้แล้ว (ร้อยละ 12.3) พบว่า มีถึงร้อยละ 56.6 ส่วนที่ญาติต้องรับภาระเรื่องค่าเช่าของผู้ปวสนั้นมีร้อยละ 43.4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 5

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

ตารางที่ 9 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
1-4 (n = 142)	27.5	72.5	40.6
5-8 (n = 177)	22.0	78.0	50.5
> 8 (n = 31)	29.0	71.0	8.9
รวม (n = 350)	24.9	75.1	100.0

$$\chi^2 = 1.56 \quad df = 2 \quad p\text{-value} = .46$$

จากตารางที่ 9 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านมาจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว ปรากฏว่า ครอบครัวที่มีสมาชิก 1-4 คน มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 72.5 และครอบครัวที่มีสมาชิก 5-8 คน มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 78.0 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) กล่าวคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เพิ่มขึ้นไม่ทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามลักษณะของครอบครัว

ลักษณะของครอบครัว	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ครอบครัวขยาย (n=186)	22.6	77.4	53.1
ครอบครัวเดี่ยว (n=164)	27.4	72.6	46.9
รวม (n=350)	24.9	75.1	100.0

$$\chi^2 = 1.10$$

$$df = 1$$

$$p\text{-value} = .29$$

จากตารางที่ 10 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านมาจำแนกตามลักษณะของครอบครัว ปรากฏว่า ครอบครัวขยายมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 77.4 และครอบครัวเดี่ยวมีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยระดับมาก ร้อยละ 72.6 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ลักษณะของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) กล่าวคือ ครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยายไม่ทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ห่วงใยรักใคร่กันดี (n=273)	20.5	79.5	78.0
ต่างคนต่างอยู่ (n=60)	40.0	60.0	17.1
ทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อย ๆ (n=17)	41.2	58.8	4.9
รวม (n=350)	24.9	75.1	100.0

$$\chi^2 = 12.55 \quad df = 2 \quad p\text{-value} = .002$$

จากตารางที่ 11 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านมาจำแนกตามความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ปรากฏว่า ครอบครัวที่ห่วงใยรักใคร่กันดี มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 79.5 และครอบครัวที่ต่างคนต่างอยู่ ก็มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยมาก ร้อยละ 60.0 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) กล่าวคือ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ต่างกัน ทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชแตกต่างกันด้วย

ตารางที่ 12 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน

ผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วย	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
มารดา (n=125)	28.8	71.2	35.7
คุณสมรส (n=67)	14.9	85.1	19.1
บิดา (n=39)	33.3	66.7	11.1
บุตร (n=37)	13.5	86.5	10.6
พี่ (n=36)	13.9	86.1	10.3
น้อง (n=24)	41.7	58.3	6.9
ญาติ (n=21)	38.1	61.9	6.0
อื่น ๆ (n=1)	0.0	100.0	0.3
รวม (n=350)	24.9	75.1	100.0

$$X^2 = 16.88 \quad df = 7 \quad p\text{-value} = .02$$

จากตารางที่ 12 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน มาจำแนกตามผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วย ปรากฏว่า ครอบครัวที่มีมารดาเป็นผู้รับผิดชอบดูแลผู้ป่วยมีความพร้อมมาก ร้อยละ 71.2 และครอบครัวที่มีคุณสมรสรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยมีความพร้อมมาก ร้อยละ 85.1 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ พบว่าผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน มีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) กล่าวคือ ผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวแตกต่างกันด้วย

ตารางที่ 13 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามจำนวนสมาชิกที่ร่วมรับผิดชอบดูแลผู้ป่วย

จำนวนสมาชิกที่ร่วม รับผิดชอบดูแลผู้ป่วย (คน)	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ไม่มีผู้ร่วมรับผิดชอบ (n=175)	32.0	68.0	50.0
1-2 (n=159)	17.6	82.4	45.4
3-4 (n=12)	25.0	75.0	3.4
> 4 (n=4)	0.0	100.0	1.2
รวม (n=350)	24.9	75.1	100.0

$$\chi^2 = 10.57 \quad df = 3 \quad p\text{-value} = .01$$

จากตารางที่ 13 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน มาจำแนกตามจำนวนสมาชิกที่ร่วมรับผิดชอบดูแลผู้ป่วย ปรากฏว่า ครอบครัวที่ผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านตามลำพังโดยไม่มีผู้ร่วมรับผิดชอบด้วย มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยระดับมาก ร้อยละ 68.0 และหากมีผู้ร่วมรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วย 1-2 คน มีความพร้อมระดับมาก ร้อยละ 82.4 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ พบว่าจำนวนสมาชิกที่ร่วมรับผิดชอบดูแลผู้ป่วยมีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) กล่าวคือ จำนวนสมาชิกที่ร่วมรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านแตกต่างกันด้วย

ตารางที่ 14 ตารางสรุปการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่แสดงลักษณะโครงสร้างของครอบครัว กับระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน

ตัวแปร (n=350)	df	Chi-square test	p-value	Significant
1. จำนวนสมาชิกในครอบครัว	2	1.56	.46	NS
2. ลักษณะของครอบครัว	1	1.10	.29	NS
3. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	2	12.55	.002	*
4. ผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วย	7	16.88	.02	*
5. จำนวนสมาชิกที่ร่วมรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วย	3	10.57	.01	*

NS = Statistic not Significant

* = Statistic Significant at $\alpha = .05$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี

รายได้ของครอบครัว เฉลี่ยต่อปี (บาท)	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
> 120,000 (n=132)	18.2	81.8	37.7
60,000-120,000 (n=111)	20.7	79.3	31.7
< 60,000 (n=107)	37.4	62.6	30.6
รวม (n=350)	24.9	75.1	100.0

$$X^2 = 13.15 \quad df = 2 \quad p\text{-value} = .001$$

จากตารางที่ 15 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน มาจำแนกตามรายได้ของครอบครัว ปรากฏว่า ครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 120,000.- บาทต่อปี มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 81.8 และครอบครัวที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 60,000-120,000.- บาทต่อปี มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยมาก ร้อยละ 79.3 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) กล่าวคือ รายได้ของครอบครัวที่ต่างกัน ทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านแตกต่างกันด้วย

ตารางที่ 16 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามสัดส่วนรายจ่ายของผู้ป่วยในครอบครัว

สัดส่วนรายจ่ายของ ผู้ป่วยในครอบครัว	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
< ร้อยละ 25 (n=275)	24.7	75.3	78.6
ร้อยละ 25-30 (n=15)	33.3	66.7	4.3
> ร้อยละ 30 (n=60)	23.3	76.7	17.1
รวม (n=350)	24.9	75.1	100.0

$$\chi^2 = 0.65 \quad df = 2 \quad p\text{-value} = .72$$

จากตารางที่ 16 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน
มาจำแนกตามสัดส่วนรายจ่ายของผู้ป่วยในครอบครัว ปรากฏว่า ครอบครัวที่ต้องรับภาระ
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผู้ป่วยสูง คือสัดส่วนรายจ่ายของผู้ป่วยในครอบครัวมากกว่าร้อยละ 30
มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยอยู่ในระดับมากร้อยละ 76.7 ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มที่มีสัดส่วน
รายจ่ายของผู้ป่วยในครอบครัวน้อยกว่าร้อยละ 25 มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยมาก
ร้อยละ 75.3 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า สัดส่วนรายจ่ายของผู้ป่วยใน
ครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) กล่าวคือ สัดส่วนรายจ่ายของผู้ป่วยในครอบครัวที่
ต่างกันไม่ทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านแตกต่างกันด้วย

ตารางที่ 17 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามความพอเพียงของการใช้จ่ายในครอบครัว

ความพอเพียงของการ ใช้จ่ายในครอบครัว	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
พอใช้และเหลือเกิน (n=85)	12.9	87.1	24.3
พอใช้ไม่เหลือเกิน (n=147)	24.5	75.5	42.0
ไม่พอใช้ (n=118)	33.9	66.1	33.7
รวม (n=350)	24.9	75.1	100.0

$$X^2 = 11.64 \quad df = 2 \quad p\text{-value} = .003$$

จากตารางที่ 17 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน มาจำแนกตามความพอเพียงของการใช้จ่ายในครอบครัว ปรากฏว่า ครอบครัวที่มีรายได้อ่านพอใช้และเหลือเกินมีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 87.1 และครอบครัวที่มีรายได้อ่านพอใช้ไม่เหลือเกิน มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยมากร้อยละ 75.5 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ความพอเพียงของการใช้จ่ายในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) กล่าวคือ ความพอเพียงของการใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกันทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านแตกต่างกันด้วย

ตารางที่ 18 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามลักษณะที่อยู่อาศัย

ลักษณะที่อยู่อาศัย	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ถาวร ปลูกบนที่ดินตัวเอง (n=199)	20.1	79.9	56.9
ถาวร เช่าผู้อื่นหรือเช่าที่ดิน (n=137)	26.3	73.7	39.1
ไม่ถาวร (n=14)	78.6	21.4	4.0
รวม (n=350)	24.9	75.1	100.0

$$X^2 = 24.18 \quad df = 2 \quad p\text{-value} = .00001$$

จากตารางที่ 18 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน มาจำแนกตามลักษณะที่อยู่อาศัย ปรากฏว่า ครอบครัวที่มีที่อยู่อาศัยถาวร และเป็นของตนเอง มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน อยู่ในระดับมากร้อยละ 79.9 และครอบครัวที่มีที่อยู่อาศัยถาวร แต่เช่าผู้อื่นอยู่หรือเช่าที่ดิน มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยมากร้อยละ 73.7 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ลักษณะที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) กล่าวคือ ลักษณะที่อยู่อาศัยที่ต่างกัน ทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านแตกต่างกันด้วย

ตารางที่ 19 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน
จำแนกตามจำนวนผู้ให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยด้านค่าใช้จ่าย

จำนวนผู้ให้ความช่วยเหลือ ผู้ป่วยด้านค่าใช้จ่าย (คน)	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
1 (n=246)	25.2	74.8	70.3
2-3 (n=91)	26.4	73.6	26.0
> 3 (n=13)	7.7	92.3	3.7
รวม (n=350)	24.9	75.1	100.0

$$X^2 = 2.18 \quad df = 2 \quad p\text{-value} = .34$$

จากตารางที่ 19 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน มาจำแนกตามจำนวนผู้ให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยด้านค่าใช้จ่าย ปรากฏว่า ครอบครัวที่มีผู้ช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายเพียง 1 คน มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 74.8 และเมื่อมีจำนวนผู้ช่วยเหลือเพิ่มขึ้นเป็น 2-3 คน ครอบครัวมีความพร้อมในการดูแลมาก ร้อยละ 73.6 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์พบว่า จำนวนผู้ให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยด้านค่าใช้จ่ายไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) กล่าวคือ จำนวนผู้ช่วยเหลือผู้ป่วยด้านค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันไม่ทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านต่างกันด้วย

ตารางที่ 20 ตารางสรุปการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่แสดงสภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัว กับระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน

ตัวแปร (n=350)	df	Chi-Square test	p-value	Significant
1. รายได้ของครอบครัว	2	13.15	.001	*
2. สัดส่วนรายจ่ายของผู้ป่วย ในครอบครัว	2	0.65	.72	NS
3. ความพอเพียงของการ ใช้จ่ายในครอบครัว	2	11.64	.003	*
4. ลักษณะของที่อยู่อาศัย	2	24.18	.00001	*
5. จำนวนผู้ให้ความช่วยเหลือ ผู้ป่วยด้านค่าใช้จ่าย	2	2.18	.34	NS

NS = Statistic not Significant

* = Statistic Significant at $\alpha = .05$

ศูนย์เวชศาสตร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 แสดงร้อยละของระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน จำแนกตามสภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว

สภาวะเศรษฐกิจ ของครอบครัว	ระดับความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย (ร้อยละ)		รวม
	ปานกลาง	มาก	
สูง (n=48)	16.7	83.3	13.7
ปานกลาง (n=298)	25.5	74.5	85.2
ต่ำ (n=4)	75.0	25.0	1.1
รวม (n=350)	24.9	75.1	100.0

$$\chi^2 = 7.17 \quad df = 2 \quad p\text{-value} = .03$$

จากตารางที่ 21 เมื่อนำระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน มาจำแนกตามสภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่า ครอบครัวที่มีสภาวะทางเศรษฐกิจสูง มีระดับความพร้อมมากร้อยละ 83.3 และครอบครัวที่มีสภาวะเศรษฐกิจปานกลางมีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอยู่ในระดับมากร้อยละ 74.5 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า สภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) กล่าวคือ สภาวะเศรษฐกิจของครอบครัวที่ต่างกัน ทำให้ระดับความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านต่างกันด้วย